

Krimea-Kongo sukar hemorragikoa Espainian

16/09/08

Irailaren 1ean, Carlos III.a Osasun Institutuko Mikrobiologiako Zentro Nazionalak Krimea-Kongo sukar hemorragikoko bi kasu zeudela baieztatu zuen, Espainian diagnostikatutako lehenak. Lehenengo kasua Madrilgo Erkidegoko ospitale batean artatutako paziente batena zen, eta zendu egin zen. Bigarren kasua, berriz, paziente hori bera artatu zuen Zainketa Intentsiboetako Unitateko erizain bat da.

Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministerioak argitaratutako prentsa-oharraren arabera, Madrilgo Erkidegoarekin lankidetzan ari dira kasuarekin lotutako alderdi guztietan. Halaber, Zaintza Epidemiologikoko Sare Nazionalak ezarritako protokoloa aktibatu da, bai eta autonomia-erkidego guztiekin koordinazio-mekanismoak ere.

Krimea-Kongo birusa Bunyaviridae familiakoa da, eta Krimea-Kongo sukar hemorragikoaren eragilea da. Birus horrek ziklo naturala du akainetan; hain zuzen, horiek bektore gisa jarduten dute, eta haien gordailu nagusia hausnarkari basatiak eta etxetiarrak dira.

Birusa akainen bitartez eta infektatutako ganaduekin (odola edo ehunak) kontaktuan egoteagatik transmititzen zaio gizakiari, batik bat. Pertsonen artean ere transmititu daiteke, infektatutakoen odol, jariakin, organo edo gorputzeko beste likido batzuekin kontaktu estua izanez gero.

Kasu gehienak ganadu-industriarekin lotutako pertsonetan agertzen dira, hala nola nekazarietan, hiltegieta langileetan eta albaitarietan. Gaixotasuna endemikoa da Afrikan, Balkanetan, Ekialde Hurbilean eta Asian.

[Gaixotasunari buruzko informazio gehiago-OME](#)

Esnearen eta esnekien kontrol ofizialen

ikuskaritza Espainian - FVO 2016

Europako Batzordeko Elikadura eta Albaitaritza Bulegoak (**FVO**) Espainiako esne eta esnekiei lotutako kontrol ofizialen azken ikuskaritzaren emaitzak argitaratu ditu.

Laburbilduz, produktu horiei egindako kontrol ofizialak ondo garatu dira, eraginkorrak dira eta, oro har, lege-betebeharren eta urteko plangintzaren arabera gauzatzen dira.

Ez zen aurkitu elikadura-segurtasunerako balizko arriskurik.

Ikuskaritza-txostenaren emaitzei dagokienez, honako hauek aurki ditzakegu:

Gabeziak

- Zenbait baimen eta kontroletan.
- Araudiaren ezarpenean, esne-ekoizpenaren ustiategiei dagokienez.
- Irizpide mikrobiologiko eta animalia-azpiproduktuei buruzko kontroletan.

Gomendioak

- Animalia-jatorriko kontrolen neurriak hobetzea, bereziki esne eta esnekien kontroletan.
- Baimendutako establezimenduen zerrendak eguneratuta daudela bermatzea.
- Esne-ekoizpeneko ustiategietan higiene-betebeharren kontrol ofizialak aldizka eta maiztasun egokiarekin egiten direla bermatzea.
- *Listeria monocytogenes* eta *Salmonellari* buruzko esnekien elikadura-enpresen ustiatzaileen laginketa-planak egokiak direla bermatzea.
- Kontsumorako prest dauden elikagaien ekoizpenean diharduten enpresek eremuen eta ekoizpen-ekipamenduaren laginketa bat egitea *Listeria monocytogenes* antzemateko.
- Animalia-azpiproduktuak jasotzeko erabilitako ontziek identifikazio-betebeharrak betetzen dituztela bermatzea.

[Informe final de una auditoría realizada en España con objeto de evaluar el sistema de controles oficiales sobre la seguridad de los alimentos de origen animal, en particular de la leche y los productos lácteos - FVO 2016](#)

Euskadik higiene-araudia ekoizpen txikietara egokitzea arautu du 16/05/31

Eusko Jaurlaritzak honako dekretu hau argitaratu zuen maiatzaren 24an: **6/2016 DEKRETUA, maiatzaren 17koa, Euskadiko nekazaritzako elikagaien ekoizpeneko hainbat arlotan betekizun higieniko eta sanitarioak egokitzeko baldintzak ezartzeko dena.**

Araudi-esparru berri honek aukera ematen dio nekazaritzako elikagaien sektoreari erkidegoaren eskakizunak **ustiategi txikien ezaugarri berezietara egokitzeko**, une oro euren ekoizpenen segurtasuna bermatuz. Dekretua **ekoizpen-bolumen mugatu bat** (dagokion Jarraibide Teknikoan ezarriko da) duten nekazaritzako elikagaien enpresa txikiei aplikatuko zaie.

Ekoizpen motak lehen mailakoa zein eraldaketakoa dira, eta **Euskal Autonomia Erkidegoan zuzeneko salmentaren edo merkaturatzeko zirkuitu laburraren bitartez merkaturatu ahal izango dira**, hau da, tokiko edo gertuko salmenta-modalitatean. Nekazaritzako elikagaien enpresek beharko dituzten baimenak eta erregistroak lehen mailako ekoizpeneko oinarrizkoak (REGA Abeltzaintza Ustiategien Erregistro Orokorra, REGEPA Nekazaritza Ekoizpenaren Erregistro Orokorra) izango dira, eta, horrez gain, Osasun Sailari jakinarazi beharko diote aurretik (REACAV). Dekretua **Eusko Jaurlaritzaren Ekonomiaren Garapena eta Lehiakortasuna Sailak eta Osasun Sailak** egin eta izenpetu dute elkarrekin.

Higiene- eta osasun-betekizunen egokitzapena produktu edo produktu talde bakoitzari dagozkion Jarraibide Teknikoetan adieraziko da, eta aurki onetsiko dira Autonomia Erkidegoko

Agindu baten bitartez. Orain arrautzen eta esne-ekoizpenaren azpisektoreei dagozkien jarraibideak izapidetzen ari dira, eta, laster, egingo dira beste ekoizpen batzuk; esaterako, barazki-kontserbak eta marmeladak edo ogia eta opilak.

- [Deckretua laburtzen duen Poster-a](#) (gaztelianaz)

Dekretuaren edukia

- **Helburua:** Europako higiearen eta osasunaren arloko araudia Euskal Herriko nekazaritzako elikagaien ekoizpen txikietara egokitzea.
- **Aplikatzeko eremua:** ekoizpen-bolumen txikia eta familia-enpresaren egitura duten jarduerak, hala lehen mailako ekoizpena nola eraldaketakoa. Ekoizpen bakoitzaren tamaina eta bolumena zehaztuta egongo dira dagokion Jarraibide Teknikoetan.
- **Merkaturatzea:** Euskal Autonomia Erkidegora mugatuta dago, eta tokiko edo gertuko salmentaren modalitatea izango du (salmenta zuzena edo merkaturatzeko zirkuitu laburra).
- **Baimenak eta erregistroak:** aurretiko jakinarazpena Osasun Publikoari (REACAV) eta lehen mailako ekoizpenaren arloko oinarrizko erregistroak (REGA, REGEPA).

Aurrekariak

Nekazaritzako elikagaien establezimendu txikiek larri ikusten dute euren errentagarritasuna, Higiene Paketearen ezarritako eskakizunak betetzeko egin behar diren **inbertsio ekonomikoak direla eta**, bereziki eraldaketarako instalazioei dagokienez. Euskal Autonomia Erkidegoan, **nekazaritzako elikagaien gero eta sektore eta kontsumitzaile gehiagok eskatzen dute osasun- eta higie- eskakizunen egokitzapenean aurrera egiteko**, arlo horretako erkidegoko araudietan ezartzen den moduan.

Hori dela eta, Parlamentuak Eusko Jaurlaritzari eskatu zion Dekretu autonomiko baten bitartez Europako araudi horren egokitzapen bat aplikatu ahal izateko baldintzak erregulatzeko.

Agindu hori betetzeko, 2014ko otsailean Sailarteko Batzorde bat sortu zen, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saileko Osasun Sailburuordetzak eta Ekonomiaren Garapena eta Lehiakortasuna Saileko Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Politikako Sailburuordetzak osatutakoa. Hortik aurrera, elkarrekin egin dute lan bi sailburuordetzek, Elikaren koordinazioarekin eta foru-aldundien eta nekazaritzako elikagaien arloko sektore-eragileekin batera.

Dekretu autonomiko hau argitaratu izana **aurrerapauso handia da**, zalantzarik gabe, **elikagaien tokiko ekoizpenaren eta merkaturatzeko zirkuitu laburren arloan egitasmo berriak ezartzeari eta garatzeari dagokionez edo lehendik zeudenak dibertsifikatzeari dagokionez.**

[Akuikulturako produktu seguruagoak](#)

[16/03/29](#)

OMEk eskuliburu bat argitaratu du, gizakion osasunaren, animalien eta ingurumenaren arteko loturak hobeto uler daitezela sustatze aldera. Eskuliburu horren bidez ulertarazi nahi du, halaber, nola eragin diezaioketen osasun publikoari ekoizpen-sektore bateko higie-jardunbide egokien aplikazioan egindako akatsek.

Eskuliburu honen helburua da eskala txikian lan egiten duten eta beraientzat, beren familientzat

eta/edo tokiko merkatuetan saltzeko asmoz arrainak hazten dituzten akuikultura-ekoizleei zuzendutako elikadura-segurtasunerako hezkuntza-programari laguntzea.

Eskuliburua akuikulturaren arloko hezitzaileek eta adituek erabiltzeko sortu da. Bertan jasota daude arrainak modu seguruan (eta elikagarrian) ekoizteko beharrezkoak diren oinarritzko jardunbideak; esaterako, urmaelak non jarri edo arrainak nola erabili "uztaren" ondoren.

Hauek dira eskuliburuan zehazten diren funtsezko bost jardunbideak:

1. Langileen higiene egokia.
2. Urmaelaren garbiketa.
3. Uraren kalitatearen kudeaketa.
4. Arrainen osasuna.
5. Instalazio eta ekipoen garbiketa.

[Eskuliburua: Akuikulturako produktu seguruagoak lortzeko funtsezko 5 jardunbide](#)

Animalien Osasunari buruzko Europako Araudi berria 16/03/23

Joan den astean, behin betiko onetsi zuten [Animalia Osasunari buruzko Europako Araudi berriaren proposamena](#). Europako Kontseiluak erabakia berretsi du, eta araudia **2016ko apirilean argitaratuko da**.

Orain arte Animalien Osasunari buruzko Legea deiturikoa Animalia Gaixotasun Transmitigarriei buruzko Araudi berria izango da aurrerantzean.

Hemendik aurrera, araudi hori animalien osasunari buruzko politikaren Europako esparrua izango da, eta araudiaren xedapenak nahitaez bete beharko dira EB osoan; gainera, betearazpen-egintzak gauzatzeko gutxieneko baldintzak ezarriko dira. Bost urteko epea egongo da araudira egokitzeko, eta **2021. urtetik aurrera aplikatuko da**.

Araudi berriak aldatu eta indargabetu egiten ditu animalien osasunaren arloko Europako zenbait arau, eta Animalien Osasunerako Estrategia (2007-2013) ezartzeko tresna nagusia izango da: "Hobe da prebenitzea, sendatzea baino".

Europako Batzordeak [araudi berria aurkeztu zuen](#). Besteak beste, honako alderdi hauek jasotzen ditu:

- Arduradunen, operadoreen, albaitarien, autoritate eskudunen eta abarren **ardurak**.
- **Arrisku-analisian** oinarrituriko ikuspegia izatea, gaixotasunak lehenesteko eta sailkatzeko modua barne hartuta.
- Garrantzi handiagoa ematea **prebentzioari** (biosegurtasuna, zaintza, animalien osasunari buruzko ezagutza hobea, txertoen erabilera...).
- **Konbergentzia** handiagoa izatea animalia-osasunari buruzko nazioarteko arauekin (**OIE**).
- **Gaixotasun emergentei** erantzun hobea ematea.

- **Animalien osasunak, animalien ongizateak eta osasun publikoak** elkarrekin duten loturaren gaineko kontzientzia hartzea.
- **Albaitaritzako sendagaiak** neurritz eta arduraz erabiltzea.
- Animaliak dauden **establezimendu guztiak** nahitaez **erregistratzea** (estatuek erabakitako salbuespen batzuekin).

Informazio gehiago:

[EBren webgunea](#): Animalia Gaixotasun Transmisiagarri buruzko Araudi berria – Europako Batzordea, 2016ko martxoa

[Kronologia eta analisisia](#): Animalia Gaixotasun Transmisiagarri buruzko Araudiaren proposamena – Europako Parlamentua, 2016ko martxoa

Mingain urdinaren gaixotasunari buruzko berriak Frantzia 16/03/22

Frantziak **mingain urdin gaixotasunaren 8 serotipoaren foku bat jakinarazi zuen martxoaren 18an**. Espainiarekin muga egiten duen Ariège departamenduan detektatu zuten.

177 behi-buru dituen ustiategi batean aurkitu zen, eta horietako batek PCR erreakzioan positiboa eman zuen esportaziorako kontrol batean, aurretik inolako sintoma klinikorik izan gabe.

2015eko irailaren 11n, ANSESeko erreferentziazko laborategi nazionalak baieztatu egin zuen mingain urdin gaixotasunaren 8 serotipoaren lehenengo fokua; harrezkero, **223 foku detektatu dira Frantzia**.

Hortaz, Frantziak 150 km handitu du fokuen inguruko murrizte-eremua.

- [Kaltetutako eremuen mapa Frantzia](#), 2016/03/18an (alim´agri).

Espainiako egoera

Joan den urtarrilean, prebentzio-txertaketaren eremua ezarri zen Espainian, Frantzia kaltetutako departamenduarekin muga dauden eskualdeetan.

Frantzia, 2015eko udazkenean asko hedatu zen gaixotasuna, eta, horren ondorioz, **8 serotipoaren kontrako prebentzio-txertaketaren eremua ezarri zen**, Frantziarekin mugatik 100 km-ko inguruan, mugakide diren autonomia-erkidegoek eta MAGRAMA hala erabakita.

Prebentzioko txertaketa hori otsailaren 2ko [AAA/107/2016](#) Aginduaren bidez ezarri zen. Txertaketa normal-normal gauzatzen ari da, eta ziur asko hurrengo hilabeteetan amaituko da.

Informazio gehiago:

[Albaitaritzako Osasun Alerten Sarearen \(RASVE\) albistea](#), MAGRAMA, 2016/03/21

[ELIKAre albistea: txertaketa](#) – ELIKA, 2016/02/09

[Mingain urdin gaixotasunaren inguruko galderak eta erantzunak](#) – Frantziako Nekazaritza Ministerioa (alim´agri), 2016/03/21

[2016ko otsailaren 25eko Dekretua](#). Horren bidez aldarazi egiten da 2011ko uztailaren 22ko Agindua, Frantziako metropoli-eremuan mingain urdinaren gaixotasunari aurre egiteko neurri tekniko eta administratiboak ezartzen dituenak.

[Mingain urdinaren gaixotasunari buruzko informazioa Europan](#) - EB, 2016/03/14

Azken orduko egoera: HGaren Frantziako fokuak 16/03/14

Gaur arte egoerak berdin jarraitzen du fokuen jakinarazari dagokionez, Frantziako Nekazaritza Ministerioak esandakoagatik: **patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHP) 75 agerraldi berretsi dira Frantziako 8 hego-mendebaldean.**

- [FRANTZIAKO PATOGENOTASUN HANDIKO HEGAZTI-GRIPEAREN EGOERA](#) - MAGRAMA, 16/02/16

Azken agerraldia urtarilaren 4an izan zan, Landako departamentuan.

Eragina nabaritu duten Frantziako departamenduak:

- **Dordoina: 15 foku.**
- **Gers: 10 foku.**
- **Haute Vienne: foku 1.**
- **Landak: 30 foku.**
- **Pirinio Garaiak: 3 foku.**
- **Pirinio Atlantikoak: 13 foku.**
- **Lot: foku 2.**
- **Garonne: foku 1.**

Elikagai Segurtasunerako Frantziako Agentziak ([ANSES](#)) irizpen bat eman zuen [abenduarien 14an](#), identifikaturiko anduiak gizakiei eragin diezaieken arriskuari buruz, eta Dordoinan detektaturiko H5N1 anduiaren sekuentzia osoaren emaitzak jaso zituen bertan. Irizpen horrek berretsi egiten du ez dagoela gizakientzako arrisku larriko markatzailerik.

Beste alde batetik, lege-betekizunak ezarri dira **bi Dekretuen** argitaralpenarekin:

- [2016ko otsailaren 8ko dekretua](#), eskorta-hegazti ustiapenetako **biosegurtasun-neurri** aplikagarrien eta hegazti-gripearen aurkako prebentzioaren testuinguruko beste hegazti batzuen gainean.
- [2016ko otsailaren 9ko dekretua](#), Frantziako lurraldeko gaixotasunaren (**murritzeta-zona establezimendua**) detekzioaren ondoren hegazti-gripearen kontrako erabakia.

Aurreneko fokua 2015eko **azaroaren 24an berretsi zen: patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHP), H5N1** azpimota, jatorri europarra. **EZ DU ZERIKUSIRIK 90eko hamarkadaren erdialdeko AZPIMOTA ASIARRAREKIN** (2005ean iritsi zen Europara). Hauek izan dira detektaturiko gainerako azpimotak: H5N1, H5N2 eta H5N9.

Informazio interesgarria:

[Frantziako Nekazaritzaren, Nekazaritzako Elikagaien eta Basoaren arloko Ministerioa - 16/03/11 ANSES](#), Elikagai Segurtasunerako Frantziako Agentzia.
[HGren Frantziako fokuari buruzko aurreko albisteak](#) - abenduaren 21a, ELIKA

Azken orduko egoera: HGaren Frantziako fokua 16/03/22

Gaur arte egoerak berdin jarraitzen du fokuen jakinarazari dagokionez, Frantziako Nekazaritza Ministerioak esandakoagatik: **patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHP) 76 agerraldi berretsi dira Frantziako 8 hego-mendebaldean.**

Azken agerraldia **martxoaren 15ean** izan da, Landako departamentuan, 800 ugaltze-ahateko baserri batean.

[Europako Batzordeak gaixotasunaren datuak](#) aurkeztu zituen hegaztiengan :

- 2015/04: **Koreako eta Japoniako jatorrizko H5N8. (Alemania, Holanda, Erresuma Batua, Italia eta Hungaria).** Basa hegaztiekin harremanetan daude.
- 2015/02: **Bulgarian eta Errumanian basa hegaztiengako** Asiatik datorren **H5N1**.
- 2015/07: **H7N7 - Alemania eta Erresuma Batua.** Bere jatorriari buruzko ikerketarik ez dago, bera izan dadila ez dirudi, mutazio bat izango litzateke.
- **Frantziako IA - 2015/11: H5N1** hainbat birusekin, **H5N2**-ekin eta **H5N9**-ekin. Teorian birus-mutazio produktu dira.

Elikagai Segurtasunerako Frantziako Agentziak ([ANSES](#)) [irizpen bat eman zuen abenduaren 14an](#), identifikaturiko anduiak gizakiei eragin diezaieken arriskuari buruz, eta Dordoinan detektaturiko H5N1 anduiaren sekuentziazio osoaren emaitzak jaso zituen bertan. Irizpen horrek berretsi egiten du ez dagoela gizakientzako arrisku larriko markatzailerik.

Beste alde batetik, lege-betekizunak ezarri dira **bi Dekretuen** argitaralpenarekin:

- [2016ko otsailaren 8ko dekretua](#), eskorta-hegazti ustiapenetako **biosegurtasun-neurri** aplikagarrien eta hegazti-gripearen aurkako prebentzioaren testuinguruko beste hegazti batzuen gainean.
- [2016ko otsailaren 9ko dekretua](#), Frantziako lurraldeko gaixotasunaren (**murritzeta-zona establezimendua**) detekzioaren ondoren hegazti-gripearen kontrako erabakia.

Aurreneko fokua 2015eko **azaroaren 24an berretsi zen: patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHP), H5N1** azpimota, jatorri europarra. **EZ DU ZERIKUSIRIK 90eko hamarkadaren erdialdeko AZPIMOTA ASIARRAREKIN** (2005ean iritsi zen Europara). Hauek izan dira detektaturiko gainerako azpimotak: H5N1, H5N2 eta H5N9.

Informazio interesgarria:

Espainiak txertoa jarri du mingain urdin gaixotasunaren 8 serotipoaren aurka **16/02/09**

Mingain urdin gaixotasunaren **8 serotipoaren aurkako derrigorrezko txertaketa** ezarri da **Aragoi, Katalunia** eta **Nafarroako Foru Erkidegoa** autonomia-erkidegoen iparraldeko zenbait albaitaritza-eskualdetan. **Euskal Autonomia Erkidegoan, borondatezko txertaketa ezarri da.**

Frantzian duela gutxi jakinarazitako **8 serotipoen agerraldiek** eragin dute hiru hilabete baino gehiagoko behi eta ardietan **prebentziozko txertaketa** ezartzea; hala ere, ez da inola ere mugatu animalien mugimendua herrialde horietan.

- [Mingain urdin gaixotasunaren agerraldien egoera Frantzian](#) - 2016/02/08

Neurri horiek joan den ostiralean, otsailaren 5ean, sartu ziren indarrean, otsailaren 2ko [AAA/107/2016](#) Aginduaren bidez. Horren bidez, AAA/1424/2015 Agindua aldarazi da. Honako hauek dira aldaketa nagusiak:

1. Baimendu egiten da 8 serotipoaren aurkako **borondatezko txertaketa**, agintaritzak eskudunak baimendu ostean, **Frantziako eremu mugatuetan aldi baterako egonaldiak egin eta Espainiara itzuliko diren animalientzat.**
2. Zabaldut egiten da **1 serotipoaren eremu mugatua**. Halatan, **Extremadurako Autonomia Erkidegoa** erabat da mugatua da 1 serotipoari dagokionez.
3. 7 egunetik **28 egunera zabaldut da derrigorrezko txertaketa salbuesten duen gehienezko epea**, eremu mugatuaren barruko eremu libreetako animalientzat, eremu mugatuko hiltegi batera eraman behar dituztenean.
4. **Zenbait baldintza ezarri dira**, beste estatu kide batzuetako **eremu mugatueta animaliak penintsulako eremu libreetara mugitzeko.**

INFOGRAFIA: MINGAIN URDIN GAIXOTASUNAREN AURREKO NEURRI BERRIEN LABURPENA

Informazio gehiago:

[RASVERen berria mingain urdin gaixotasunari buruz](#) - MAGRAMA
[RASVERen informazioa mingain urdin gaixotasunari buruz](#) - MAGRAMA

Gipuzkoako teniasiari/zistizerkosiari buruzko azterketa 16/01/27

Teniasi-zistizerkosiari erreferentzia egiten dion konplexu parasitarioa zoonosi bat da, eta parasito beraren forma helduak (*Taenia Saginata*) eta forma gazte edo larbarioak (*Cysticercus Bovis*) sorrarazten dute. Gizakia (forma helduaren behin betiko ostalaria) infektatzeko modua behi-haragia gordinik edo gutxi eginda jatea da. Behiek (bitarteko ostalariak), aldiz, ahotik bereganatzen dute parasitosis, pentsuen, bazken, uraren eta halakoen bidez. Horretarako, animalien jakiek parasito helduaren arrautzekin kutsatuta egon behar dute; gizakiak gorozkien bidez kanporatzen ditu arrautza horiek.

Gizakietan erregistratutako teniasi-kasuen bilakaerak gora egin zuela egiaztatu ondoren, eta ikusita 2000. eta 2004. urteen artean behi-aziendaren hiltegi-taketako hil ondorengo azterketetan diagnostikatutako zistizerkosi-kasuak pixkanaka areagotzen ari zirela, Gipuzkoako teniasi-zistizerkosiaren zaintza aktibo protokolizaturako azterketa bat egitea proposatu zen. Azterketa horren emaitzak ikusgai daude Eusko Jaurlaritzaren [Osasun Publikoaren Sailak argitaratutako txostenean](#). Bertan, 2015-2013 aldiko datuak daude jasota.

Honako hauek dira ondorio aipagarriak:

- Gipuzkoako lurraldean egin den zaintza aktiboak iraun duen aldian (9 urte), behien **zistizerkosi-kasuek behera egin dute**, % 0,02ra arte, eta gizakien teniasi-kasuak % 3,25eko prebalentziatik % 1,68ra igaro dira 2013an.
- Gipuzkoan, intzidentzia txikiko lurralde gisa katalogatuta badago ere, **ikuspegi epidemiologikotik begiratuta bere horretan jarraitzen du ziklo parasitarioak**, nahiz eta hori eteteko kontrol-neurriak ezarri diren.
- **Naturan egiten diren turismo- eta kirol-jarduerak eta ganadu-zaintzaileen higie-ne-jardunbide okerrak** direla eta, bazkak eta urak kutsatu egiten dira parasitodun banakoek kanporatutako *Taenia Saginata*ren arrautzekin. Datuen azterketan ikus daiteke parkeek eta aisialdirako eremu naturalek kasuistika areagotzen dutela.
- Hiltegi-taketako haragietan diagnostikoa egiten dela bermatzeko, beharrezkoa da kasu positiboak dituzten ustiategi-taketatik datozen animaliei hil **ondorengo azterketa egitea** eta, horrez gain, detekzio azkarrerako testak egitea hiltegian bertan eta kanal positiboak hotzaren bidez tratatzea.
- Konplexu parasitario hori dela eta, **osasuna sustatu behar da herritarren artean**, horri lotutako faktoreak ezagutarazteko **eta aholku batzuk emateko**. Hauek dira, besteak beste, aholku horietako batzuk: kirol- eta turismo-jarduerak egitean kaka aire zabalean ez egitea; haragi gordinik ez jatea, edo, bestela, haragi hori aldez aurretik izoztea.
- **Beharrezkoa da diziplina askotatik esku hartzea eta koordinazio-lanak ezartzea** esparru hauetako lan-arloen artean: laguntza-osasuna, osasun publikoa, animalien osasuna eta ingurumenaren osasuna.

[Informazio gehiago – Azterketa osoa](#)